

ЛИСТА НЕЗАКОНИТОСТИ

1. Ожалбеним решењем није узет у обзир кумулативни утицај целог Пројекта „Јадар“ на животну средину.

Наиме, у предметном поступку уопште се не узима у обзир утицај производно-индустријског комплекса заједно са рударским активностима. С тим у вези, у образложењу ожалбеног решења, изричито је наведено да се у поступку не разматра утицај ни Пројекта експлоатације подземних водних ресурса из алувиона реке Дрине (стр. 72.), иако је у ставу 8. изреке констатовано да ће се ове подземне воде користити за рад процесног постројења.

С обзиром на наведено, ожалбено решење је незаконито јер се у предметном поступку не анализира стваран односно кумулативан утицај целог Пројекта „Јадар“ на животну средину.

На овај начин, ожалбеним решењем настоји се да се избегне анализа утицаја целог пројекта „Јадар“ на животну средину, супротно Закону о процени утицаја на животну средину и ратификованим међународним уговорима који се у Србији директно примењују.

2. Ожалбено решење је незаконито због повреде права заинтересоване јавности да делотворно учествују у поступку процене утицаја на животну средину и суштински утичу на доношење одлуке у овој управној ствари.

Првостепени орган у образложењу констатује да ће пристигли коментари и мишљења заинтересоване јавности бити узети у разматрање приликом израде Студије о процени утицаја, као што је наведено ставу 19. изреке решења. Међутим, надлежни орган је дужан да достављена мишљења и примедбе заинтересоване јавности узме у разматрање и на основу њих донесе одлуку о обиму и садржају студије о процени утицаја.

Имајући у виду наведено, ожалбеним решењем је повређена одредба члана 14. став 3. Закона о процени утицаја на животну средину јер је Носиоцу пројекта, односно обрађивачу будуће Студија о процени утицаја на животну средину, остављено да потпуно дискреционо разматра достављене коментаре и мишљења заинтересоване јавности и исте обради у овој студији.

3. Уз захтев није достављен идејни пројекат, нити извод из идејног пројекта, због чега је ожалбено решење незаконито у смислу члана 12. став 2. тачка 2) Закона о процени утицаја на животну средину.

Уз захтев је наслову достављен извод из студије изводљивости који се не може разматрати у овом поступку јер је и тај извод такође незаконит због тога што је његово постојање у овом процесном моменту супротно члану 70. Закона о рударству и геолошким истраживањима. Да би уопште било могуће у складу са законом израдити студију изводљивости, претходно је потребно исходovati решење о обиму и садржају студије о процени утицаја (члан 70. став 2. тачка 1. Закона о рударству и геолошким истраживањима)!

Из овог разлога, потпуно је незаконито ожалбено решење које је донето на основу документа чија израда процесно правно следи тек након доношења одлуке надлежног органа о обиму и садржају студије о процени утицаја.

- 4. Ожалбено решење је незаконито јер је достављена документација носиоца пројекта-Извод из студије изводљивости, израђена без претходног прибављања акта о условима надлежног органа, у смислу члана 70. став 2. Закона о рударству и геолошким истраживањима.**

Предметна студија изводљивости, израђена је без аката о условима надлежних органа, што произлази из чињенице да су уз предметни Захтев за одређивање обима и садржаја студије о процени утицаја, достављени поменути услови који су издати неколико месеци након што је израђен извод из студије изводљивости.

С обзиром на то, ожалбено решење је незаконито јер носилац пројекта није пре израде извода из студије изводљивости прибавио акте о условима надлежних органа, који чине саставни део студије, због чега је Захтев за одређивање обима и садржаја студије о процени утицаја требало одбацити, све у смислу члана 70. став 2. у вези са чланом 12. став 3. Закона о процени утицаја на животну средину.

- 5. Ожалбено решење је незаконито јер Носиоцу пројекта није наложено да у Студији о процени утицаја предвиди услове и начин санације и рекултивације земљиште, односно да у студији предвиди и пројекат санације и рекултивације земљишта у току и након завршетка Пројекта.**

Анализом оспореног решења закључује се да је носилац пројекта у обавези да у Студији о процени утицаја обухвати утицај пројекта само за време његове реализације. Имајући у виду да, уколико дође до реализације пројекта, постоји потпуна извесност да ће најплодније пољопривредно земљиште које је обухваћено Просторним планом посебне намене за реализацију пројекта експлоатације и прераде минерала јадарита „Јадар“, бити потпуно контаминирано и уништено, носилац пројекта је дужан да изврши санацију и рекултивацију овог земљишта. Међутим, поменути услови и мере санације и рекултивације земљишта нису формално правно наложени носиоцу пројекта, због чега је ожалбено решење супротно Закону о процени утицаја на животну средину.

- 6. Ожалбено решење супротно је Правилнику о садржини студије о процени утицаја на животну средину.**

У ставу 2. изреке ожалбеног решења паушално се наводи да студија о процени утицаја треба да садржи податке из члана 2. Правилника о садржини студије о процени утицаја на животну средину-општа одредба о садржини студије. У осталим ставовима изреке, само су парцијално разрађени неки елементи које треба да садржи студија о процени утицаја у складу са осталим одредбама Правилника.

У складу са наведеним, изрека решења не садржи обавезу носиоцу пројекта да у студији прикаже податке о: копије плана катастарских парцела на којима се предвиђа извођење пројекта са уцртаним распоредом свих објеката или података о потребној површини земљишта у м2 за време извођења радова са описом физичких карактеристика и картографским приказом одговарајуће размере, као и површине која ће бити обухваћена када пројекат буде изведен, или прегледа непокретних културних добара. Такође не види се у изреци решења ни експлицитно прописана обавеза да носилац пројекта

у студији о процени утицаја, у делу опис пројекта, укључи податке таксативно наведене чланом 4. Правилника, нпр: обавеза навођења описа претходних радова на извођењу пројекта.

7. Изрека решења садржи нејасне и недовршене формулације, остављајући простора за произвољно тумачење истих од стране носиоца пројекта односно обрађивача студије о процени утицаја.

Суштина решења о обиму и садржини има за циљ да надлежни орган, као орган који поседује стручни кадар са неопходним знањем за предметну област, јасно и експлицитно одреди обим и садржину студије о процени утицаја. С тим у вези, у ставу 3. изреке ожалбеног решења, у којем се наводе чиниоци животне средине чије је постојеће стање потребно приказати, првостепени орган користи скраћеницу и „др“, уместо да таксативно и експлицитно одреди чиниоце животне средине које је потребно приказати при изради студије о процени утицаја, на који начин се оставља простор носиоцу пројекта да сам, по дискреционој оцени, изабере оне које ће обрадити у студији о процени утицаја, све у одсуству јасних налога надлежног органа.

8. Ожалбеним решењем повређене су одредбе Закона о потврђивању Конвенције о процени утицаја на животну средину у прекограничном контексту (ЕСПОО Конвенција)

У ожалбеном решењу наводи се да је уз допуњени захтев приложено Обавештење за Босну и Херцеговину у складу са чланом 3. ЕСПОО Конвенције.

Међутим, из садржине ожалбеног решења, не може се утврдити да ли је Босна и Херцеговина, у складу са одредбама ЕСПОО Конвенције, доставила примедбе и мишљење на Захтев за одређивања обима и садржаја студије о процени утицаја односно на предметни пројекат, нити сама садржина ових примедби и мишљења.

Уколико је Босна и Херцеговина доставила примедбе и мишљење, иста формално правно нису део ожалбеног решења. Из наведеног произлази да носиоцу пројекта није наложено да у студији о процени утицаја узме у обзир достављене примедбе и мишљење Босне и Херцеговине, на који начин јој је онемогућено да ефективно учествује у поступку процене утицаја на животну средину у прекограничном контексту у складу са одредбама ЕСПОО Конвенције и суштински утуче на поступак доношење одлуке у овој управној ствари, имајући у виду да њене примедбе и мишљења нису уважене у изреци нити чак у разлогима овог решења.

9. Ожалбено је незаконито донето је супротно одредбама Уредбе о проглашењу заштићеног природног добра, Предео изузетних одлика „Цер“ („Службени гласник РС“, број 54/2023).

С обзиром да постоји опасност да ће предметни пројекат „Јадар“ утицати на предео изузетних одлика „Цер“ који је као заштићено природно добро заштићено наведеном Уредбом, ожалбено решење је незаконито јер истим није наложено да се у студији о процени утицаја предвиде неопходне мере потребне за његово очување и заштиту.

Истиче се да уопште није узет у обзир утицај предметног пројекта „Јадар“ нити Просторног плана посебне намене за реализацију пројекта експлоатације и прераде минерала јадарита „Јадар“, на наведено заштићено природно добро, из којих разлога је ожалбено решење незаконито.

Не постоје услови заштите природе! Услови заштите природе нису у складу са Уредбом о проглашењу заштићеног природног добра, Предео изузетних одлика „Цер“ („Службени гласник РС“, број 54/2023).

10. Водни услови уопште нису издати за спровођење поступка процене утицаја на животну средину!

У тачки 1. водних услова који су приложени уз захтев за обим и садржај, недвосмислено стоји да исти одређују техничке и друге захтеве који морају бити испуњени у поступку израде техничке документације – Студије изводљивости и рударских пројеката за извођење рударских радова подземне експлоатације лежишта руде литијума и бора Јадар, а не ради спровођења поступка процене утицаја на животну средину, па Захтев не садржи обавезни прилог из члана 12. став 2. тачка 4. Закона о процени утицаја на животну средину и мора се одбацити, односно одбити.

11. Уз захтев уопште нису приложени услови заштите споменика културе!

Уз захтев је приложено Решење о утврђивању услова за предузимање мера техничке заштите за потребе израде студије изводљивости експлоатације и прераде минерала јадарита „Јадар“. Као што је већ наведено, услови за израду студије изводљивости издати су у августу 2024. а извод из студије изводљивости датиран је на мај 2024, због чега извод из студије изводљивости није законит.

Поред тога, приложено Решење уопште није издато за потребе спровођења поступка процене утицаја на животну средину, због чега захтев мора бити одбачен као непотпун!

12. Сви услови надлежних органа су издати за израду Студије изводљивости и рударских пројеката, а не за потребе спровођења процене утицаја. Уз то, сви услови су издати три месеца након што је Студија изводљивости израђена. Из тих разлога, предметни услови не могу бити основ за одлучивање у овом поступку нити су могли бити основ за израду Студије изводљивости.